

6. Slohová výchova

klíč na s. 135

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1–3

Aktualizace: 07. 03. 2018, 12:31

Vydáno 07. 03. 2018, 12:08

Lipno nad Vltavou (Českokrumlovsko) – Ledová magistrála na lipenské přehradě ukončila provoz. Kvůli oteplení se na led na řadě míst dostala voda a dráha není bezpečná. Magistrála byla v provozu necelé dva týdny. ČTK to dnes řekl mluvčí lipenského skiareálu Vojen Smíšek.

Uzavřeny jsou několikakilometrové okruhy u Lipna nad Vltavou i Frymburku. „Led je měkký a pro bruslení nevhodný, zároveň může začít prskat a vstup na něj může být nebezpečný. Apelujeme na bruslaře, aby brali v potaz zvýšená rizika a skutečně na led nechodili,“ řekl Smíšek.

Letošní sezona byla v porovnání s loňskou kratší. V roce 2017 se na lipenské magistrále bruslilo 38 dní. „To byla rekordní doba. Letos nám počasí tolik nepřálo,“ řekl Smíšek.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden, upraveno.)

1 Která z následujících možností je pravděpodobným zdrojem výchozího textu?

- A) denní tisk
- B) turistický průvodce
- C) časopis zaměřený na sport
- D) internetový zpravodajský portál

2 Který z následujících titulků se nejlépe hodí na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) Ledy tají i na lipenské přehradě
- B) Konec bruslení na vodních nádržích
- C) Led na českých přehradách je nebezpečný
- D) Lipenská ledová magistrála ukončila provoz

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

3.1	Text je členěn do odstavců.	A	N
3.2	V textu se vyskytuje přímá řeč.	☐	☐
3.3	Účelem textu je informovat o mimořádně dlouhé bruslařské sezoně.	☐	☐
3.4	Graficky zvýrazněný první odstavec shrnuje nejdůležitější informace.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–5

***** štěně německého ovčáka. Je očkované a očipované. K odběru ihned.
Více informací na tel.: 774 212 212.

(Didaktis)

4 Které z následujících slov není možné doplnit na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) Daruji
- B) Věnuji
- C) Prodám
- D) Koupím

5 Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výchozího textu?

- A) inzerát
- B) reklama
- C) oznámení
- D) objednávka

6 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

- A) Venušanky Martány přijaly s otevřenou náručí. Vždycky tušily, že jednoho dne přijdou. Jejich srdce byla dokořán otevřena lásce, kterou dosud nikdy nepocítily.
- B) Zpočátku bylo všechno krásné a podivuhodné. Ale zemská atmosféra udělala svoje a jednoho dne se všichni probudili se zvláštním druhem ztráty paměti – byla to selektivní ztráta paměti! A od toho dne mezi nimi začaly konflikty.
- C) Láska mezi Venušankami a Martány byla zázračná. Celá léta spolu žili v lásce a harmonii. Pak se rozhodli odletět na Zem.
- D) Už při prvním spatření v nich Venušanky vyvolaly city, které nikdy před tím nepoznali. Zamílovali se do nich, rychle vynalezli cestování v meziplanetárním prostoru a letěli na Venuši.
- E) Představme si, že muži jsou z Marsu a ženy z Venuše. Kdysi dávno Martané objevili svými dalekohledy Venušanky.

(J. Gray, Muži jsou z Marsu, ženy z Venuše, upraveno)

6.1

☐

6.2

☐

6.3

☐

6.4

☐

6.5

☐

7 Přiřadte k jednotlivým možnostem (7.1–7.4) vhodný slohový útvar (A–F), který danou možnost nejlépe vystihuje:

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.
Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 7.1 Dnes se domů vrátím pozdě. Nečekejte na mě!
- 7.2 Snoubenci budou oddáni v sobotu 26. 5. 2018 na místní radnici.
- 7.3 Sprej nejprve protřepejte a poté rovnoměrně nanášejte na koženou obuv ze vzdálenosti deseti centimetrů.
- 7.4 Navštivte vernisáž výstavy moderního umění v naší galerii ve čtvrtek 7. 6. 2018. Jako překvapení vás čeká drobné občerstvení připravené známými umělci!

☐
☐
☐
☐

- A) vzkaz
- B) zpráva
- C) pozvánka
- D) oznámení
- E) návod k použití
- F) reklamní sdělení

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8–9

Pěstování máty nevzniklo jako nějaký předem promyšlený obchodní plán. Na jaře roku 2012 měla moje prvorozená dcera pár měsíců, měla lehký kašel a já jsem jí chtěla uvařit čaj z máty. Koupila jsem dvě sazenice máty, ty jsem nasadila do zahrádky, abych mohla čaj uvařit vícekrát. Máte se dařilo, rozrostla se.

Nabídla jsem ji řezanou majiteli jednoho baru, kam jsem v době studií chodila. Pochválil její čerstvost a kvalitu. Viděla jsem příležitost a chytlá ji tzv. za pačesy. Přikoupila jsem další sazenice a začala rozšiřovat záhonek.

Kam mátu dodáváte, máte stálou klientelu?

Dodávám ji do restaurací, barů a hotelů hlavně v Olomouci a v Ostravě. V Ostravě na známou Stodolní ulici. Něco málo dodávám také do Prostějova.

Dívala jsem se, že chystáte Mátový den. Už jste někdy takový dělala?

Ano, chystám na 5. května Mátovou sobotu. Bude vůbec poprvé a u nás na mátovém poli. Těším se na to, ale je to i velmi zavazující. Záleží mi na tom, aby se tu lidem líbilo a den si užili.

(http://pvnovinky.cz, upraveno)

8 Která z následujících možností vystihuje účel, za jakým byl výchozí text napsán?

- A) Popsat jeden z moderních přístupů k podnikání.
- B) Poučit čtenáře o výhodách domácího pěstování máty.
- C) Informovat o úspěšně se rozvíjícím podnikání s mátou.
- D) Zprostředkovat informace o běžných onemocněních dětí.

9 Která z následujících otázek se nejlépe hodí na vynechané místo (***) ve výchozím textu?**

- A) Kdo od Vás mátu kupuje?
- B) Kdo Vás k pěstování máty přivedl?
- C) Proč se věnujete pěstování léčivých bylin?
- D) Jak a kdy jste se k pěstování máty dostala?

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 10–11

Jméno a příjmení:	Magdalena Přichystalová
Bydliště:	Přestavky 10, 760 08 Přestavky
Datum narození:	26. 10. 1995
Místo narození:	porodnice FN Brno
Dosažené vzdělání:	SŠ (Střední zdravotnická škola, Brno)
Dosavadní praxe:	2015–2016 zdravotní sestra (oddělení chirurgie, FN Olomouc) 2016–2017 zdravotní sestra (dětské oddělení, FN Olomouc)

(Didaktis)

10 Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výchozího textu?

- A) žádost
- B) inzerát
- C) životopis
- D) charakteristika

11 Která z následujících možností obsahuje informaci, jež do výchozího textu nepatří?

- A) Datum narození: 26. 10. 1995
- B) Místo narození: porodnice FN Brno
- C) Dosažené vzdělání: SŠ (Střední zdravotnická škola, Brno)
- D) Dosavadní praxe: 2015–2016 zdravotní sestra (oddělení chirurgie, FN Olomouc)

Eva Mladoňová
 Bystřice 7
 761 33 Bystřice
 Ing. Petr Jalový
 Městský úřad (stavební odbor)
 Bystřice 35
 761 33 Bystřice

V Bystřici dne 25. 4. 2018

Žádost o udělení stavebního povolení

Vážený pane Jalový,
 žádám o udělení stavebního povolení pro rekonstrukci rodinného domu v Bystřici č. 7
 (viz přiložená projektová dokumentace).

Díky, už se moc těším!

v. r. Eva Mladoňová

(Didaktis)

12 Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter výchozího textu?

- A) oznámení
- B) reklamace
- C) objednávka
- D) úřední dopis

13 Podtržená věta se do výchozího textu příliš nehodí. Která z následujících možností ji nejlépe nahrazuje?

- A) Brzo mi napište!
- B) Brzy na viděnou!
- C) Děkuji za kladné vyřízení!
- D) Doufám, že se máte dobře!

14 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

- A) Loňky byly byliny rostoucí v čase nazpět.
- B) Není pochyb, že v půdě té kopcovité oblasti plné roklín, pojmenované – už kvůli podivnému zbarvení, které dodávala místní flóře – kraj oktarínové trávy, bylo něco magického. Tak například to bylo jedno z toho mála míst, kde rostly rozličné druhy loněk – dvouloňky i víceloňky.
- C) Jediná nevýhoda byla v tom, že kocovina z ní bývala pravidelně to ráno předtím, a abyste se jí zbavili, bylo třeba pít dvakrát tolik.
- D) Ta byla neobyčejně silná a vyhledávaná především věstci a předpovídači štěstí, protože těm samozřejmě poskytovala možnost nahlédnout do budoucnosti.
- E) Zasadíte jejich semena letos a ony vám vyrostou vloni nebo předloni, podle druhu. Mortova rodina se specializovala na destilaci lihoviny z loňkové révy.

(T. Pratchett, Mort)

14.1 ☐ 14.2 ☐ 14.3 ☐ 14.4 ☐ 14.5 ☐

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 15–17

Kadidlovník je dnes poměrně vzácný strom z čeledi březulovitých, který se zachoval v suchých horských lesích západní a střední Indie. Jeho původní vlastí je ale jižní Arábie a pobřeží Rudého moře v přilehlých částech Afriky.

***** Jeho kůra je světle hnědá, listy rostou lichozpeřené s krátkým řapíkem a bývají seskupené na vrcholech větví. Okraje listů jsou pilovité, spodní strana listů bývá mnohem světlejší. Drobné kvítky vyrůstají na krátkých stopkách, mají deset tyčinek. Plody jsou tobolky dlouhé asi jeden centimetr. Ze stromu se nevyužívají listy, květy ani plody, ale mléčná šťáva, která vytéká po nařeznutí z kůry stromu, vytváří po vyschnutí světle žluté nebo průsvitné kapky lepkavé pryskyřice. Ta při následném zahřátí aromaticky voní. Kadidlo se začíná těžit ze stromů starých osm až deset let.

(www.justnahrin.cz, upraveno)

15 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Převažuje popis kadidlovníku.
- B) Převažuje vypravování o hledání kadidlovníku.
- C) Převažuje vypravování o původu kadidlovníku.
- D) Převažuje popis pracovního postupu získávání kadidla.

16 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

	A	N
16.1 Text přináší informace o různých druzích kadidlovníku.	☐	☐
16.2 Autor textu se snaží zprostředkovat návod na těžbu kadidlovníku.	☐	☐
16.3 Součástí textu je pasáž informující o využití pryskyřice v aromaterapii.	☐	☐
16.4 Ve druhém odstavci je mimo jiné zmínka o možnosti využití kadidlovníku.	☐	☐

17 Která z následujících možností patří na vynechané místo (*****) ve výchozím textu?

- A) Kůra tohoto stromu obsahuje vzácnou mizu.
- B) Nyní si řekneme, k čemu lze kadidlovník využít.
- C) Jedná se o strom nebo keř vysoký dva až osm metrů.
- D) Afrika je kontinent, v němž má kadidlovník pro svůj růst příznivé podmínky.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

- Kupte naše čaje! Každý z vás vyhraje!
- Naše sladké jahody dodají vám pohody!

(Didaktis)

18 Napište název slohového útvaru, který nejlépe vystihuje charakter vět z výchozího textu: